

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 - 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzəən kì kiíyín jì viwìr ve vìr msòŋ ví dzə á fómo Nyùu wùn à jì ghay ngàŋ seé kfəə wìr msòŋ sí dzə kinsəŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaáŋ é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaáŋ fó ghay wìr msòŋé kù dínèŋ ne laàyeé a dzə wo lii nyàm se kwa' wo wù bivirin vífí vé wíri wùn à woŋ wo wíri kì kér fó a yu vijun ve kisunŋin keé ngəŋgèr wùn à Biímée, a'fó a dzə là fan wùn à fo kitan kì siin kì kiíyín jì dzə á shií wo tavín wo wìr dzəm,

Mo kí dzəən é shií jì nsər kɪŋ á ghay wìr msòŋ fo wíri shwiíy kilòn e wiy e rər sí bì' fo bó á yò' dzəə kər dzəə yimò' fío sə vitú vév fó sa' vitaavií wùn á nə'sí,

Mo kí dzəən é shií fío yii é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayì fèrìn ne nsər fío səə biímé yév e kùm kinsəŋ ke gháy wìr nsòŋ, fío dín viwìr wùn à viku'ùy vé wìr, à virénrén vé lùmèn w'n wiíy, e kfèn wáy wáyín jì kikuúyí ke wòn wùn à Dzə'əm ye juŋe dzə é mvə vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzəən ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà'àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wìr dzəm wáa ker ghvém e kfèn a lèm nsər see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzə'm kiíy ghay sìn wùn à vitaaví vin vi, kí dzə é shií fo ŋkà'mé vèn wáa dzə eyiìn,

Mo kí dzəən ben,

Dzə'əm Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ Rən, jì mfi' njiin yee rén fo wíri wùn à vitúm vi vidzəm, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòn vi, mo á lem s''a'rən ghán sidzəm e vífí, a wiy a mùm e mvèm yè'éy wùn à duŋrìi fó a tavír ghvém gháy sìn wùn a vitaaví vin vi, shishár shishàr, e mvém wón wùn ákitu ke nsay fó yii, aá kiíy e kfèn a lèm kijuujùn e mvèm wìr veé vitum ve dzəəŋ ngàŋ si wùn à wír veé vitum ve áwune sar sá'rən vi.

1

Á dzəə wir dzəm rénren fó ghvəm wùn à fó gháy, á yo' dzəə wir msòŋ jì kwàn. Wìr dzəm k̀m k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vífí, a wù kər fó a yii e wùmò' woo wír moo fər və.

2

Wìr dèm kər ghay wùn à vitaaví ví vidzəm mo sá' rəne suuyin là nya' kìn kùm rám, nshòm, kìn lumèn kìn Wiíy, kìn lám, biímé yee kùm Nyùu, dzəə sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à ŋkə' se dzə'əm si, kén, kidzəáy kìn anta' á mó'ó.

3

Wìr dzèm kër vitaáví fó a dzə e tin, fóo yìi mo wù ta' a yìi e kfèn a dzə e kinèn.

4

Wìr yò' kër fó a lim vikwàn, kìn a lim lim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfinè wìr msòŋ, kìn dzə é dzəə rənè yò' kër fó a dzə.

5

Á yò' kër fó a nyàvrì e wìr a yìi kfəə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wìr yó' dzə á wír bèy.

6

Fo nsər si, wìr dzèm kër ghay viré' vidzèm fó a yensín ji wír.

7

Wìr dzèm dzə réŋrén é sar nsər. A nsər kër fó a shìy wun réŋrén là nya'. Nsər kër fó a kìn wìr dzèm réŋrén là nya' e ghan se kinyà' ki nàen ne e nèn bvə' sá' wìr msòŋ rən. Lá wìr yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wìr dzèm kër ghay ji nsər yeé wòŋ nəé e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wìr /wíri bvə'ən nsər ye wòŋ foon kìn ye yì dzəən é ŋwà' nsər woó wòŋ, ji yì wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wìr yò'wìy koò wír e fìn e lav, e nə'sì kìn e jùm fo wòŋ, a bó nsər yeé wòŋ yo' biimé.

10

Wìr dzèm kër ghay réŋrén fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kër ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ŋgèŋgèr ye yì tíy fo wun kitu, kfèn sá'nsa' réŋrén mo yì dzəən là kilo' fóo dìn vitaáví ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kër fóo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wìr dzèm wo á toyin wun e kinyó kër ghay fo kwa'tii wáa dzə ji wù dzə á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ŋgèŋgèr e kibà' ke nsa' aá sá' wun réŋrén mo nsər dzəən, e bóo yen jay və bì' fo dzəən fen fo dzə dzəə sí fəəsín fóo sə wun.

2. Bó yò'dzə á koò wír ji bì' fo wù bù'ùn kinyo, kìn dzə kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wòŋ kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy ki kooyin, a bó yò' dzə á fò ŋge' là' ye yì shaa kinyo ke ŋwèrín kì bù'ùn e ghan se kinyo kì kì kooyin.

12

Á yò' kër fóo nəè e wìr kiliti ké dzə'ə'm, kfəə', lá', ntum si kìn fó a ròn ghvəm rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzə mo nsər ta'à. Wìr dzèm kër ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wìr dzèm kër ghay fó a ghan a shíy aáwuneé mvəm wòŋ mo wù koŋé.

2. wír dzəm kér ghay fóo fəə fo wòn wúmó'ó kìn fo vəə, e kfən a ker vitaáví fóo kfən e bəm e wun wòn.

14

1. Wír dzəm kér ghay wo dzə wù wàa tà' e kfən a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyrì wír kìn dzə é kitum kiné kí.

2. Kibeèy kìn kì yò'dzə kí wàa dzə fo wír vee mo a nyén fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wòn wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashií wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wír dzəm kér ghay e wun wòn fó a dzə wan Nsay.

2. Bó nsər yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn fóo sha'nín ghay vé fo wù kúvsín kitúm kfə (woŋ vé')

16

1. Vilum wùn à Vikìy ve á kuyin ne là biíy kùm rám, woŋ wùn à biímée, á kér ghay fó a ker tátí vijin, a fèr kfəə. Áwune kér vitaáví réŋrŋ é ghan sé tátí vijín, e mvəm dzə'əm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.

2. Tátí vijiné kù dzə cá' a dzə cá' a dzə fo Wiíy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzə á wàa dzə.

3. Kfəə dzə fómo Nyù, a kfən dzə kintatì ke ngwàrìn wòn, a kitúm wùn à woŋe kér fó a kìn.

17

1. Wír dzəm kér vitaáví fó a ker vífá vé fo wun kitu réŋrŋ mo dzə wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.

2. Nsər yo'biimé ji wír wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun keŋ.

18

Wír dzəm kér ghay fó a ker kwa'tì ré, vífí vé wùn à biímé rəə. Ghay rəne tátí vitaáví vee fóo kuvsín dzəə biímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatì wùn à wír á mó'ó wùn à é ngèngèr kìn kintatì fóo dìn biímé ré moo é dùŋrì, e yiì, e ghvəm wùn à fóolèm nsər.

19

Wír dzəm kér ghay fóo shù kinyo wùn à fóo suúy kwa'tì ré; ghay rəne fó vitaáví fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivìr wùn à fóo tà', e səəsí, e kfən sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì sí e dzəə see mo sá'ka yiì ghánen sho e kitu ke nsay là biíy.

20

1. Wír dzəm kér ghay fóo tarnín wùn à wíri e kfən tátí kintatì ke dzə'əm yee nyaán.

2. Lá wír yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzəən koŋ ré.

21

1. Wír dzəm kér ghay fóo a dzə e mvəm sa'yee wun wòn, fo wun kitu kìn fóo sho' wíri áá lí kiré' kfə.

2. Wìr dzàm kër ghay rénrénj fòo li kinyo kfá e dù sho e virè' vé lìm vee wun wòn aá ka'ay.

3. Tím sa' yeé wònje wiy a dzə, a dzə mo wíri konè. Kon rəne wiy a din wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí rəne wiy a yii wìr dzəm wo wù kuyin ne wùn à virénrénj ví, aá wiy a sho' e kilìtì kìn é dzəə yee rénj yimò' ye yi shwinen rən.

22

Wìr dzəm, moo wìr woó wòn kër ghay ló a dzə e kinèn, e klèn a yen ji wonje wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kin wun rénrénj mo káv kìn kéne dzəə'n é wòn si wòn si, e kùm ghay dzəə ken, dzə'əm wùn á lií wonj wov ve dzəən ku fò wun viwìr wùn, wùn à ghwəme.

23

1. Wìr dzəm kër ghay fò a ker lim. Fòo sho' kfəə lìm ye wù konè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lìm lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kinèn fò kibun ke lim.

2. Wìr dzəm wo wù lim lim rénrénj kër fò a ker vila'ày rénrénj là nya'.

3. Wìr dzəm wo wù lim lim kër ghay fò a ker vilaámé vee rénj ve ví gheen wun ve dzə ví tòmm wun wùn à kfəə rəé ji a dzə yí wáa ker viwìr ve wìr msònj, wùn à ntom símó' sí, a shíí fèn dzə se sí wáa kìn dzə'əm ré.

4. Wìr dzəm kër ghay fòo kè' kìn fòo tatí vintatì ve ví kin lim ré vee wun kòn.

24

Wìr dzəm kër ghay fòo meémè fo shuu lìm a yii kifá ke wù konè, e tàtí wùn à ghán sé lìm se sí wáa dzə sì gheénén wùn à vishiíy ve bam vi, a meémè yee kè' fò ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzəm kër ghay fòo a ker dzə'əm ye yí wáa dzə e gheénén fòo yii é wún wun wáa dzə e távin wùn à kfəə rəə, moo fò viyikìr, ndzəy, lav wùn à shív si, a vinyo veé shíí ve ví wáa sə wun, e kfèn a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lìm, se yàsí, sé ndzəm, sé viŋkfə, sé vidzəənè kìn kighà' woó dzə'əm wo wù shaàne vitaáví vé.

2. Yiy wùn wàn kër ghay fò a ker leéy wùn àsé yee jeéyí. Wón adzəm ve a dzəən kìn é mvəm tátí vijn kìn é visàkii kër ghay rénrénj fò a dzə à kinèn é dzə'əm.

26

1. Wìr dzəm kër ghay fòo ye'éy nwà'. Yé'éy rəne kër fò a dzə kisán, a kí fèmm ghà'é le, e nkè'se á dzəé yiy yé'éy sho yíyin. Nkè' yé'éy ye yiyìn rən kër fò a dzə kù fo wìr dzəm. Yé'éy fèr wùn à yé lìm kër fò a dzə tèéter fo wìr dzəm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn si wiy a dzə fo wìr dzəm renrénj mo vifí vé ví dzəən.

2. Shíí nwà'wo ye'éyíne kër fò a dzə fòo yii é wìr kiíy wùn à fòo tavír ghwəm yee kùm ghay wùn à vitaáví vé wìr msònj ví. Yí kër fòo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír viŋkar e vitúm vidzəm ví mvəm, e mvəm kfəə se wìr msònj kìn vitatì ve dzəə biímé Nyù, e kdèn a tavír lìm se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fò a lèm nyaán.

3. Atàr wùn aàyiíy kër ghay fòo sho' kfəə ye'éy ye dzə á wáa fo e wón véví.

27

1. Wìr dzèm kër ghay fó a tatí là kan e vinyò ve lii woo wun wòn, e kfàn a yu vijun ve fèr, a ker kilín fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' vè.

2. Wìr dzèm kër ghay fó dzə e kinèn fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzə yé tàr vinyò, sán wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wìr dzèm kër ghay fó a ker nyaán e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaávi vé ví mo sá' rène suuyin.

29

1. Wìr dzèm kër fó a lìm, a dzə e wun kilin bì'fo dzəèn fó cá'cá' fo dzə wù kùyír kitú kfá là kinjivìr.

2. Mo wìr dzèm dìn ghay sìn wùn à vitaávi vé ví, wiy a sèr cá' vinyo vee mo nsər suuyì, e fí' a kìn kiíy wùn à ghwəme fo ghay wùn à vitaávi vé wìr á mó'ó wùn à fóo runér rénrén mo lii wo jun, nyaán woó wòn wùn à dzə'əm ye jun e wòn wo wìr dzèm kër ghay shoo ta'à.

3. Bó yò'dzə a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vin vi jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzə shó e sa' fèn ke dzə kitúm, kintatì kìn wír wù bìnər ji kí fó wun vitaávi ji wù wàá yii á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaávi ví ve á sañen é sa'fèn.
